

Value drivers bij de waardering van uw onderneming

INHOUD

1. Wanneer, wat, hoe en wie?
2. Waarde versus prijs
3. Het waarderingproces
4. Nevenaspecten
5. Wat beïnvloedt waarde?

WANNEER WORDEN WAARDERINGEN UITGEVOERD?

1. **Aankoop / Verkoop** van een actief of een vennootschap:
bij eigendomsoverdracht
2. **Inbreng** van een vennootschap of bedrijfstak:
waardering van het in te brengen actief en waardering van de aandelen die in ruil voor de inbreng door de vennootschap worden uitgegeven
3. **Kapitaalverhoging** volgestort in geld:
waardering van aandelen die worden uitgegeven in ruil voor de volstorting van de kapitaalverhoging

WANNEER WORDEN WAARDERINGEN UITGEVOERD?

4. **Fusie of splitsing** van vennootschappen:
waardering van de aandelen en de activa van de betrokken vennootschap(pen)
voor het bepalen van de ruilverhouding
5. **Beursintroductie** :
samenstellen van de prospectus waarbij de kandidaat belegger een correctie
inschatting verkrijgt van het nieuw uit te geven aandeel
(cfr. kapitaalverhoging)
6. **Successie**:
waardering van activa/aandelen bij schenking of overlijden voor verdeling en
aangifte schenking- of erfenisrechten

WAT WORDT GEWAARDEERD?

ACTIVA

AANDELEN

WAT WORDT GEWAARDEERD?

ACTIVA

Belasting op verkoopmeerwaarde
Belastingaftrek op aankoop of bij verlies
Opbrengsten belast

AANDELEN

Onbelast op verkoop meerwaarde
Geen belastingaftrek bij aankoop of verlies
Inkomsten voorheffing

HOE WORDT GEWAARDEERD?

- **Liquidatiewaarde:**
of een gedwongen verkoopwaarde
- **Intrinsieke waarde:**
som van individuele componenten is de waarde van het geheel
- **Rendementswaarde:**
waarde is een functie van het rendement van toekomstige opbrengsten
- **Opportuniteitswaarde:**
waarde is een functie die rekening houdt met marktpotentieel

WIE WENST EEN WAARDERING?

- Koper en/of verkoper
- Belastingadministratie
- Registratie
- Banken
- Aandeelhouders, investeerders
- Klanten, leveranciers

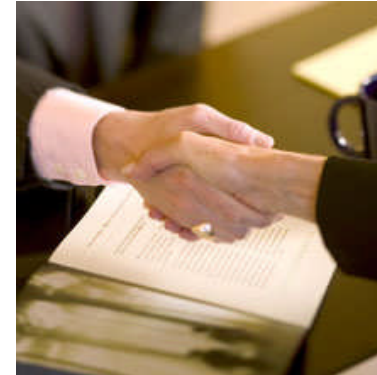
WAARDE ≠ PRIJS

- **Waarde** is het resultaat van een mathematische oefening, waarbij inschattingen en assumpties aan de basis liggen
- **Prijs** is het resultaat van een onderhandeling tussen koper en verkoper, waarbij vrijwaringen en garanties belangrijke factoren zijn

Jaar	Aandelen	Obligaties	Deposito's*	Omvorend goed	Hypotheek rente	Hour prijzen	Inflatie
1989	-3,20%	-1,20%	7,20%	10,70%	7,10%	7,20%	2,50%
1990	-4,00%	9,50%	8,00%	4,50%	8,00%	5,77%	4,40%
1991	-5,40%	7,70%	5,20%	2,00%	8,20%	10,14%	7,60%
1992	32,70%	8,40%	3,00%	13,60%	7,80%	6,25%	2,60%
1993	-12,70%	-2,40%	6,20%	8,00%	8,40%	8,40%	8,60%
1994	-16,70%	9,80%	10,40%	15,00%	9,60%	8,11%	9,60%
1995	51,20%	12,00%	5,20%	15,80%	9,20%	10,20%	10,20%
1996	7,20%	9,40%	8,90%	28,60%	8,80%	14,23%	8,80%
1997	10,80%	11,40%	8,40%	39,70%	8,20%	6,20%	6,70%
1998	7,20%	3,10%	6,50%	7,70%	8,20%	5,80%	4,10%
1999	13,00%	2,40%	9,50%	-5,50%	9,10%	2,41%	4,20%
2000	19,30%	1,10%	10,70%	-8,40%	8,90%	6,50%	4,50%
2001	-9,40%	6,10%	11,60%	-10,30%	10,90%	8,06%	6,70%
2002	24,10%	30,20%	8,90%	-10,00%	10,00%	8,06%	6,20%
2003	60,50%	6,10%	5,40%	2,90%	8,30%	8,22%	2,80%
2004	28,10%	15,50%	6,10%	-1,80%	8,20%	5,06%	3,20%
2005	33,10%	11,00%	6,30%	0,40%	7,80%	3,41%	2,30%
2006	9,50%	10,90%	5,10%	4,48%	7,00%	3,40%	2,00%
2007	-17,00%	6,00%	5,30%	3,45%	7,00%	2,25%	-0,50%
2008	35,20%	5,10%	4,70%	4,48%	6,20%	3,20%	0,20%
2009	27,50%	-2,40%	7,20%	6,14%	7,60%	3,19%	1,10%
2010	-12,10%	1,40%	8,50%	2,07%	8,70%	3,09%	2,50%
2011	18,70%	12,40%	9,20%	2,57%	8,20%	4,00%	3,90%
2012	7,50%	16,40%	9,30%	8,44%	8,80%	5,77%	3,70%
2013	47,20%	16,70%	9,80%	10,84%	7,50%	5,45%	2,10%
2014	2,30%	-5,90%	5,10%	8,27%	7,30%	5,17%	2,70%
2015	19,80%	20,90%	4,20%	4,07%	7,10%	4,50%	2,60%
2016	40,30%	9,20%	3,00%	10,08%	6,30%	4,20%	2,10%
2017	44,80%	9,20%	3,20%	8,78%	5,60%	3,40%	2,20%
2018	22,20%	10,40%	3,40%	8,40%	5,20%	3,40%	2,00%
2019	31,60%	1,40%	4,40%	18,06%	4,80%	3,60%	2,20%
2020	-2,10%	6,30%	4,20%	15,11%	5,40%	2,60%	2,80%
2021	-16,20%	6,00%	4,20%	7,62%	5,80%	2,70%	4,50%
2022	-22,20%	8,20%	2,80%	6,11%	5,20%	2,00%	2,80%
2023	9,20%	3,20%	2,60%	1,67%	4,50%	3,40%	2,10%
2024	5,10%	7,60%	2,20%	3,60%	4,20%	3,10%	1,20%
2025	32,46%	5,20%	2,20%	4,23%	3,80%	2,70%	1,70%
2026	13,55%	-0,20%	3,10%	4,20%	3,20%	4,20%	1,10%
Gemiddeld**	11,81%	7,45%	5,86%	6,26%	7,39%	5,24%	3,91%

* Bij Deposito's, moet u denken aan je geld voor een bepaalde periode vast zetten bij de bank zodat je er de meeste niet aan mag komen.
 **Alle gemiddelde percentages in dit overzicht zijn meekunlijk vastgesteld. De kolom 'Hypotheekrente' betreft een rekenkundig gemiddelde.

Aan dit overzicht kunnen geen rechten worden ontleend.

HET WAARDERINGSPROCES

HET WAARDERINGSPROCES

Methode wordt bepaald volgens:

- Wanneer
- Wat
- Hoe
- Wie

HET WAARDERINGSPROCES

Informatiebronnen

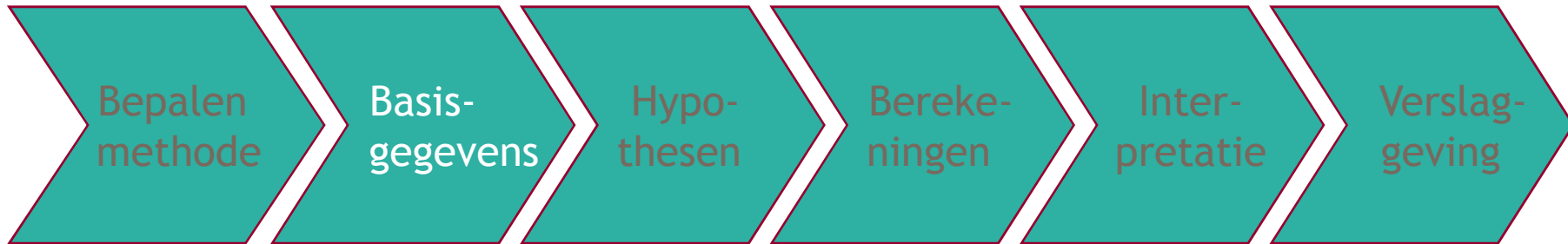
Kwantificeerbaar

- Jaarrekening
- Statistiek informatie
- Budgetten
- Bench mark
- Marktinformatie

Niet kwantificeerbaar

- Bench mark
- Persoonlijke appreciatie
- Gesprekken met betrokkenen
- Ervaring
- Onderhandeling

HET WAARDERINGSPROCES

Componenten

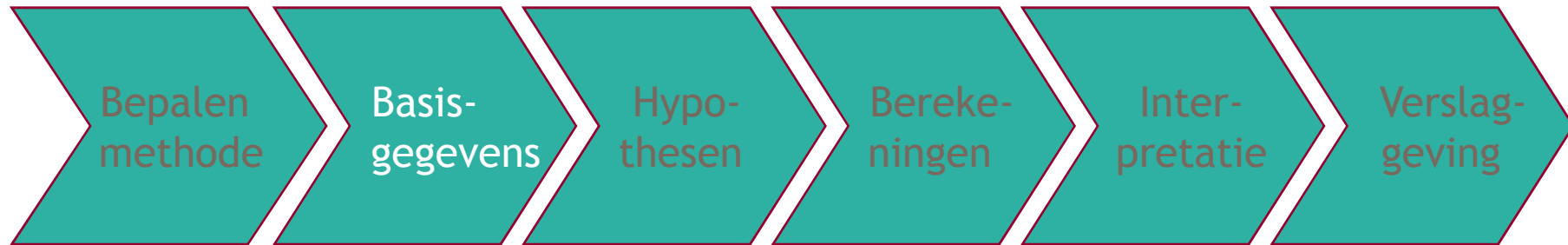
Kwantificeerbaar

- Eigen vermogen
- Bedrijfswinst
- Operationele cashflow
- Netto cashflow
- Vrije cashflow
- Investeringsbehoefte

Niet kwantificeerbaar

- De activiteit
- De knowhow (instapkost)
- De producten
- De waarde van het management
- De concurrentiepositie
- De naamsbekendheid
- Persoonsgebonden karakter

HET WAARDERINGSPROCES

Te herwerken wegens ...

- Fiscale politiek
- Uitzonderlijke resultaten
- Ontbreken van vergoedingen van de bedrijfsleiding voor: arbeid, knowhow, commerciële capaciteit
- Vergoeding aandeelhouder in natura (“onkosten”)
- Dividendpolitiek
- Verschil boekwaarde met bedrijfseconomische “werkelijke” waarde

HET WAARDERINGSPROCES

Nevenaspecten

- **Vergunningen**
- Wettelijke bepalingen
- Personeel
- Emotie

- ✓ Exploitatievergunning
- ✓ Certificatie van de grond
- ✓ Geluidsoverlast
- ✓ Emissie rechten
- ✓ Losingsrechten

Duur, hoeveelheid, aard van de rechten zijn van belang om risico's, investeringen en toekomstige rendementen te beoordelen.

HET WAARDERINGSPROCES

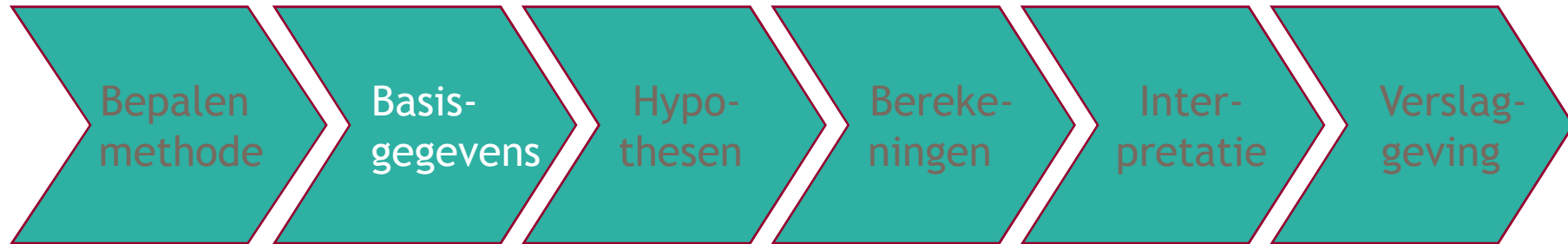

Nevenaspecten

- Vergunningen
- **Wettelijke bepalingen**
- Personeel
- Emotie

- ✓ Vennootschapswet
- ✓ Statuten - vennootschapsvorm
- ✓ Aandeelhoudersovereenkomst
- ✓ Overdraagbaarheid van aandelen
- ✓ Vastheid van Raad van Bestuur
- ✓ Minderheid versus meerderheidsparticipaties
- ✓ CAO, ondernemingsraad
- ✓ Bescherming intellectuele eigendom
- ✓ Anti-trustwetgeving

HET WAARDERINGSPROCES

Nevenaspecten

- Vergunningen
  - Wettelijke bepalingen
  - **Personeel**
  - Emotie
- ✓ Ondernemingsraad
  - ✓ Syndicale en sociale relaties
  - ✓ Loyaliteit van het personeel
  - ✓ Knowhow van het personeel
  - ✓ Ontslagregeling (wie?)
  - ✓ Dubbele posten (overlapping)

HET WAARDERINGSPROCES

Nevenaspecten

- Vergunningen
- Wettelijke bepalingen
- Personeel
- **Emotie**

- ✓ Familiale binding: generatie opvolging
- ✓ Familierelaties
- ✓ Wie beslist in de familie?
- ✓ Wie beslist in het bedrijf?
- ✓ Sociaal engagement naar personeel
- ✓ Is de continuïteit van de vennootschap verzekerd?

HET WAARDERINGSPROCES

Kwantificeerbaar

- Businessplan
- Rendementsverwachting
- Periode
- Eindwaarde

Niet kwantificeerbaar

- Bench mark
- Persoonlijke appreciatie
- Gesprekken met betrokkenen
- Ervaring

HET WAARDERINGSPROCES

Hoe wordt de waardering beïnvloed?

Balans = foto op één ogenblik

- Liquiditeitspositie
- Solvabiliteit
- Omloopsnelheden (klantenkrediet, voorraad, in “kas”, ...)
- Afsluitdatum kan verschil maken
- Moment en termijn van schuldaflossing
- Rekening-courant ipv kapitaal
- Enkelvoudig of geconsolideerd

HET WAARDERINGSPROCES

Hoe wordt de waardering beïnvloed?

Door de fiscale toestand van de vennootschap

- Fiscale verliezen
- Herwaarderingsmeerwaarden (in kapitaal)
- Belaste reserves in kapitaal
- Gespreide taxatie
- Notionele interestaftrek
- Verlaagd tarief (VennB en RV)
- Latente meerwaarden
- Verworpen uitgaven

HET WAARDERINGSPROCES

Wat is de beste waarderingmethode?

Hangt af van de elementen die in de eerste fase werden vastgelegd

Wat is de beste berekeningsbasis?

Rendementsmethoden

- Winst
- EBITDA
- Cashflow
- Vrije cashflow

Substantiële methoden

- Boekhoudkundig eigen vermogen
- Netto-actief (herwaard.)
- Liquidatie
- Uitkering

HET WAARDERINGSPROCES

“Iedereen draait rond a_n ”

HET WAARDERINGSPROCES

Hoe wordt de waardering beïnvloed?

Maatregelen die de berekeningsbasis beïnvloeden

1. Investeren in plaats van onderhoudskosten
2. Renting in plaats van financiële leasing
3. Toestand van het materieel
4. Voorraadwaardering en boeken via waardeverminderingen
5. Boeken financiële of commerciële korting bij verkoop/aankoop
6. Frequentie van de aanpassing van wisselkoersen
7. Belastingen
8. Schuldpositie
9. Toestand werkkapitaal
10. Financiële politiek (inningen, betalingen, ...)

HET WAARDERINGSPROCES

		Winst	CF	Vrije CF	EBITDA	Netto-Actief
Investeren ipv onderh.	1	tijd $\neq$	+	=	+	tijd $\neq$
Fin. lease ipv renting	2					
Goede toestand MVA	3	+				latente meerw.
Boeking w-vermindering ipv prijsaanp. bij daling EHP	4	=	+			=
Fin. ipv comm. klantenkort.	5	=			+	=
Frequentie wisselkoersaanp.	6	tijd $\neq$			Invloed JA	tijd $\neq$
Fiscale verliezen, NIA	7	+				
Eigen m. ipv schuldfin	8			+	=	+
Gepast werkkapitaal	9	+				
Strakke fin. politiek	10	(financieel resultaat)	(fin.res. & schuldafl.)			

HET WAARDERINGSPROCES

Hoe wordt de waardering beïnvloed?

Door de (verdisconteerde) eindwaarde

- Belang in de totale huidige waarde
- Voortzetting van activiteiten met vaste winst, CF, ...
- Liquidatiewaarde - fiscale impact
- Eindschuld
- Na welke termijn
- Discontovoet
- Evolutie waarde activa (markt, slijtage, onderhoud, ...)

HET WAARDERINGSPROCES

Mondeling

- Toelichting
- Rapportering

Schriftelijk

- Discussienota
- Memo
- Brief
- Verslag
- Attest

Bestemming(en)

Value drivers bij de waardering van uw onderneming

Page 27

HET WAARDERINGSPROCES

De *voorbereidingen* = het **grote** werk

De *hypothesen* = het **moeilijke** werk

De *formule kiezen* = het **interessante** werk

De *berekeningen* = het **kleine** werk

De *bespreking* = het **therapeutische** werk ...

20 mei Gent
27 mei Liège
10 juni Mechelen
17 juni Court-St-Etienne

Meer informatie: www.bdo.be

BDO-ondernemersdag: *Save the date!*

4 locaties
3 themazalen
2 invalshoeken
1 kennispartner

BDO

BDO BEDRIJFSREVISOREN

Contactpersonen

KOEN DE BRABANDER
Partner
Bedrijfsrevor
koen.debrabander@bdo.be
+ 32 475 86 75 01
www.bdo.be

BRUNO CLAEYS
Partner
Bedrijfsrevisor
bruno.claeys@bdo.be
+32 475 20 60 40
www.bdo.be